

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 12,000 korona.

Egyes szám ára 800 K, vasárnap 1000 K.

Kiadja:

Debreczen sz. kir. város és
a tiszántuli református egyházkerület
könyvnyomda-vállalata.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2. szám alatt, városháza-
épület. Telefonszám: 4.

A polgár

fogalmát épenugy elferdítik mostanában, mint akár a keresztényiséget, vagy a szabad-
elviségét. Pedig ahogy a kereszt-
tyénség nem elkülönülő farizeus-
ság, hanem egyetemes ember-
szeretet; — ahogy a szabadel-
vőség nem eszménytelen érdek-
hajhászás, hanem az erkölcsi
értékek megbecsülésének kultu-
sza, úgy a polgár szó sem jelent
rideg, gögös, vagyonát fitogtató,
szegényt lenéző, munkát nem
becsülő zsiros gazdagot, — egy-
általán nem szorítkozik egyetlen
társadalmi osztályra, hanem je-
lent mindenkit, aki a haza iránt
kötelességeket teljesít. Hogy a
külföldről behozott szavakkal
magyarázom, nem jelenti a
bourgeoise-t, a legutóbbi forrad-
alom alatt gyűlölködve emle-
getett „burzsuj“-t, hanem jelenti
a „citoyen“-t, amely a nagy
francia forradalomból átvett fo-
galom egyenértékeseül csinálták
nálunk 1848-ban a „polgártárs“
szót.

Nos, „polgártárs“ lett 1848-ban
mindenki, a miniszter, a tábla-
bíró, a kalmár, az iparosmester,
épenugy, mint a boltos- vagy
mesterlegény, meg a jobbágy-
paraszt. Mert minlenkit az al-
kotmány sáncái közé emeltek és
mindenkinek megadták — bizo-
nyos feltételek mellett — azt a
jogot, amellyel addig csak a ne-
mesek bírtak. Ezen a jogállapo-
ton azóta csak annyiban történt
változás, hogy jókorát tágitottak
azokon a feltételeken, amelyek
a politikai jogok bírást adják,
de az alapelv, hogy tudniillik a
jogok bírása nem születés, ha-
nem szellemi és vagyoni képes-
ségek alapján nyeretik el, vál-
tozatlanl ugyanegy. Azért tehát
„polgár“-a ma is Magyarorszá-
gnak mindenki, akár vagyoná-
ból, akár munkájából él, akár
havonként, akár óraszámra
kapja a fizetését.

Polgárt és munkást mint el-
lentéteket szembeállítani a mai
társadalmi rend elfogadásával
nem lehet tehát, mert ezen tár-
sadalmi rend szerint polgár a
munkás is, csakugy, mint a tö-
kés, vagy a földesur.

Polgár, mondom, persze, ha
a polgári társadalmi rend alap-
ján állok. Mert a polgári társa-
dalmi rendet igenis lehet és kell
szembeállítani a szocialista vagy
kommunista társadalmi rend-
del. A polgári rend az egyéni
jog, a szocialista vagy kommu-
nista rend az összességi jog meg-
valósulása. Azért, ha a mostani,
polgári jogrendet helyesnek tar-
tom, természetesen igyekszem
azt minden becsületos eszközzel

megvédelmezni, helyességéről
mindenkit meggyőzni, a helyes-
ségét felismerőket egy táborba
toborozni, épenugy, mint azok,
akik az egyénivel szemben a
kollektív jogok rendszerének
uralmát óhajtják, támadják ezt
a mostani rendet és szervezik
az ellene sorakozókat.

Am abból, hogy én a polgári
társadalmi rend katonája va-

gyok, nem következik, hogy a
más rendet kívánó polgártár-
samnak, legtöbbnyire munkás,
ellensége volnék. Épenugy,
mintahogy munkáspolgártár-
sam azért, mert ő szociális tár-
sadalmi rendet kíván, bizonyára
nem akar engem, a polgári rend
védőjét, elpusztítani. Ez nem a
polgártársak, hanem csak a
bolsevisták szokása.

A kormányzó visszaküldte a földbirtokreform novelláját.

Budapest, márc. 18. A nemzet-
gyűlés mai ülését negyed 12 óra-
kor nyitotta meg *Szcitovszky*
Béla elnök. Az ülés megnyitása
után *Bethlen* István gróf minisz-
terelnök bejelenti, hogy a kor-
mányzó ur ófóméltóságától át-
írat érkezett. Kéri annak felolva-
sását.

Felolvassák az átiratot, amely-
ben a kormányzó a földreform
novelláról szóló törvényjavaslatot
törvényadta jogánál fogva a
második §-us 6. pontjában fog-
lalt rendelkezéseit újabb meg-
fontolás végett a nemzetgyűlés-
nek visszaküldi. A törvény most
említett pontja ugyanis többek
között kimondja, hogy tényleges
katonatisztek, általában tényle-
ges közalkalmazottak bizonyos
közelebről megjelölt mértékén
tul földhöz nem jutattandók.

Ez a rendelkezés ellenkezik az
1920. évi XXVI. t.-c. szellemével
és az egyenlőtlen elbánásnál
fogva szerfelett méltánytalan a
nemzet említett értékes elemei-
vel szemben, akik a hazáért a
háboru alatt és az azt követő
években annyi áldozatot hoztak.

A törvényjavaslat visszakül-
désével módot kíván nyújtani a
nemzetgyűlésnek arra, hogy az
említett rendelkezés újabb meg-
fontolás tárgyává tegyék. Reméli,
hogy ezáltal a földreformnak
annyira óhajtott és várt végleges
megoldása számottevő késedel-
met nem szenved.

Az elnök javasolja, hogy a
földreformnovella e pontját küld-
jék vissza a parlament egyesít-
ett bizottságához. A Ház hozzá-
járul.

Nagyatádi Szabó István föld-
művelésügyi miniszter betérjeszti
az 1921. évben tartott nemzetközi
földműves kongresszuson elfoga-
dott egyezménynek becikkelyezé-
séről szóló törvényjavaslatot. —
Beterjeszti továbbá a balesetbiz-
tosításról, valamint a mezőgaz-
dasági munkásbiztosításról szóló
törvényjavaslatot.

Vass József népjóléti minisz-
ter a szülő nők foglalkoztatásá-
ról szóló törvényjavaslatot ter-
jeszti be.

A távollevő kereskedelmi mi-
niszter helyett pedig az ipari és
gyári alkalmazottak baleset elle-
ni védelméről, a fehér foszfórral
való gyújtógyártás eltiltásáról s
védjegy oltalmáról rendelkező
törvények díjmegállapításairól
szóló szabályok módosítására vo-
natkozó törvényjavaslatot terjesz-

ti be. Végül hat törvényjavaslatot
nyújt be az 1919-ben Washing-
tonban tartott nemzetközi egye-
temleges értekezleten elfogadott
nemzetközi egyezmények becik-
kelyezéséről.

A törvényjavaslatokat az ille-
tékes bizottságokhoz terjesztik át
előzetes tárgyalás és jelentéstétel
végett.

Ezután a valorizációs törvény-
javaslat tárgyalására térnek át.
Szabó Dezső: Az ellenzék
megtudná buktatni a kormányt,
ha egységes volna. Nincs gazda-
sági konszolidáció. Egyesek
olyan fényűzést fejtenek ki, ami-
lyen békében sohasem volt. A
vagyonos tisztviselőket kellene el-
küldeni. Azt mondja, hogy *Zá-
kány* Gyulának egy miniszter a
közpénzből adott összegeket.

Vass József: A legnagyobb
demagógia ilyet állítani.

Eöry Szabó József: Foglalko-
zik a kényszerkölcsön ügyével és
a valorizációs javaslattal, ame-
lyet nem fogad el.

Rassay Károly: A kormány
óriási áldozatokat hozott a ko-
rona stabilizálására — hiába,
mert ma sajnós, egy millió pa-
pírkorona 70 békebeli korona-
nak felel meg. Ennek pedig nem
a spekuláció az oka, hanem az,
hogy a külföld bizalmatlan a
magyar kormányval szemben. A
takarékkorona kiszámítása nem
helyes. Valorizálatlan jegyinté-
zeti hiteleket nemcsak a bankok,
de egyes nyomdavállalatok is
kaptak.

Zsilinszky Endre: Semmitéle
előnyt nem élveztünk. (*Zsirkay*
János és *Lendvai-Lehner* István
közbeszólnak itt.)

Rassay Károly: A kényszer-
kölcsön óriási pénzt vont el má-
ról-holnapra. Helyteleníti a pénz-
ügyi diktatúrát. A javaslatot nem
fogadja el.

Zsilinszky Endre: A Stádium
igen is kapott valorizálatlan hite-
leket, de akkor nem volt más
hitél.

Az elnök délután négy óráig
felfüggeszti az ülést.

A délutáni ülés.

A délutáni ülésen a nemzet-
gyűlés tanácskozásképtelensége
miatt csak hosszabb szünet után
tud beszélni *Zsirkay* János,
aki hosszadalmasan beszél a
pénzügyi helyzetről, a külföldi
kölcsönről. Sokan vannak a kor-
mánpárton, akik elítélik a kor-
mány pénzügyi politikáját s még

is a pártban maradnak. Felszó-
lítja *Csontos* Imrét, aki nemcsak
a Házban, de *bizelmas beszélge-
lésekben is állandóan elítéli a
kormány politikáját*, vonja le a
következményeket. A javaslatot
nem fogadja el.

Kiss Menyhért: Támadja a
valorizációs javaslatot, a kény-
szerkölcsönt, foglalkozik *Ninics*
szerb külügyminiszter nyilatko-
zatával. Kérdi, mi történt a ro-
mánok által elvitt anyagokkal.
Beszél a bankok ellen s a kény-
szerkölcsönt ezekre akarja hári-
tani.

Zsitvay Tibor a bíráló bizott-
ság jelentését terjeszti be.

Az elnök napirendi javaslatot
tesz, amelyet a nemzetgyűlés el-
fogadott.

Napirendre kerülnek a közigaz- gatási javaslatok.

Rakovszky Iván belügymi-
niszter: Válaszol *Hegymegi* *Kiss*
Pálnak az önkormányzati szük-
ségrendelet kiadásával kapoco-
latban tett interpellációjára. El-
ismeri, hogy a mult év végén
kellett volna törvényhozásilag
intézkedni a törvényhatósági
bizottságok sorsáról, azonban a
nemzetgyűlés munkarendje foly-
tán erre nem jutott idő. Tanács-
kozások voltak e végből az el-
lenzék különböző tagjaival, saj-
nos, arra a meggyőződésre jutot-
tak, hogy kizárt dolog még az
egy szakaszos javaslat letárgya-
lását is biztosítani. Mindezek
után arra az elhatározásra ju-
tottak, hogy a pénzügyi javaslato-
k letárgyalásának megszakítá-
sával nem volna idősezerű a köz-
igazgatási javaslatot letárgyalni,
mert az ország mai súlyos hely-
zetében nem lehet ilyen nagy
akadályokat gördíteni a pénz-
ügyi kérdések megoldása elé.

A miniszterelnök annyira el-
van foglalva a népszövetségi bi-
zottsággal folytatott tárgyalások-
kal, hogy nem lehet jelen a bi-
zottság ülésén. Mihelyt azon-
ban ezek a tanácskozások befe-
jeződnek, valószínűleg már a
jövő héten, újra megkezdik a
javaslat bizottsági tárgyalását. —
Hajlandó mindent megtenni a
törvényhatósági ex-lex megszü-
ntetésére, de kéri, járuljon ehhez
a nemzetgyűlés is hozzá és hasson
oda, hogy ezek a javaslatok mi-
nél előbb a nemzetgyűlés elé
kerülhessenek.

Hegymegi *Kiss* Pál a választ
nem veszi tudomásul, a nemzet-
gyűlés igen.

Az ülés 9 órakor ért véget.

Lakáspénz többletet ad az állam.

Budapest, március 18. A legutóbb
kiadott lakbérrendelet, amely a
kincstári házhazsonrészesedéseket a
bértöbblettel kapcsolatban szabá-
lyozza, arra készítette a kormányt,
hogy az állami, vármegyei és állam-
vasuti tisztviselők és egyéb alkalma-
zottak, illetve az állami, vármegyei
és államvasuti nyugdíjasok és öz-
vegyek részére a második béréve-
nyedre lakáspénz többletet engedé-
lyezzen. Az erre vonatkozó rendelet
a Budapesti Közlöny szerdai számá-
ban jelenik meg.

Rendkívüli közgyűlés a kényszerkölcsön ügyében

A hétfői rendkívüli törvényhatósági közgyűlésen dr. Radó Rezső iparkamarai főtitkár egy indítványt nyújtott be, amelyben azt kívánja, hogy a törvényhatóság foglaljon állást a kényszerkölcsön kivételével szemben és az ellen a kormányhoz intézendő feliratban tiltakozzon.

A közgyűlésen azonban nem tárgyalták az indítványt, mert az nem volt felevéve a közgyűlés tárgysorozatába. Utasította ellenben a tanácsot, hogy a nagyfontosságú indítvány letárgyalására a legrövidebb időn belül rendkívüli közgyűlést hívjon össze, amelynek tárgysorozatán csak dr. Radó Rezső indítványa szerepeljen. A tanács eleget is tett a megbízatásnak és csütörtök reggel 9 órára rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen a törvényhatóság állást foglalhat a kényszerkölcsön kivételével szemben. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel dr. Radó Rezső indítványán kívül Sopron sz. kir. város átirata is, ugyancsak a kényszerkölcsön kivételével leni tiltakozás tárgyában.

A két ügy tárgyalására a jog- és pénzügyi bizottság március hó 19-én d. u. fél 4 órakor a városháza tanácstermében ülést tart, amelynek tárgysorozatán csak a következő két tárgy szerepel: 1. Dr. Radó Rezső törvényhatósági biz. tag önálló indítványa a kényszerkölcsön ügyében. 2. Sopron város törvényhatóságának átirata ugyanazon ügyben.

Elké szült a belső kölcsönről szóló javaslat.

Budapest, márc. 18. A belső kölcsönalap megállapítására kiküldött egységespárti 12-es bizottság több, mint egy hét óta nem tartott ülést, azért mert az erre vonatkozó törvényjavaslat munkálatai hosszabb időt vettek igénybe a pénzügyminisztériumban. Varga Imre államtitkár, aki ezeket a munkálatokat vezette, e hét szerdájára helyezte kiállításba a törvényjavaslat előterjesztését. Úgy értesülünk, hogy a törvény tárgyában kész van és holnap, vagy holnapután a 12-es bizottság elé kerül.

TÁRCA.

Akik nem láttak...

Az Amerikai Magyar Népszavában olvassuk a következő érdekes apró történeteket:

A hangya csak emberarasznyira lát. Aki erdőben jár, gyakran nem látja a fáktól az erdőt. Emberek csöppentek bele nehéz történelmi időkbe és sajnos, csak hangyamódrára emberarasznyira láttak és a fáktól nem vették észre az erdőt. Apróesetről jelenségek közepette és benn az események fái közt nem látták meg, hogy a legrettenetesebb megpróbáltatások történelme zug feléük az emberaraszon túl, sőt azt sem, hogy a napi események fái közt benne járnak már a legsúlyosabb és legválságosabb történelem idejében.

Wekerle a maga korában a legcseszesebb és legvilágosabb látású politikai volt. És öregségére a legnehezebb események közé doba még sem vette észre az idők súlyosságát. — Közvetlenül az összeomlás előtt ő volt a miniszterelnök. Akkor már bomladozott a mi hadseregünk is, a német is. Megszűnt a fegyelem. Kifogyott a munició és élelem. Forrongott a hangulat.

A képviselők ijedten szaladgáltak Wekerle nyakára.

A népszövetségi bizottság tagjai szombaton elutaznak Budapestről.

Budapest, márc. 18. A népszövetségi bizottság tagjai előkészületeket tesznek az elutazásra. Ma délután fél 5 órakor hagyta el Budapestet az olasz delegátus, aki hazautazik Milánóba. A népszövetségi delegáció tanácskozása értesülésünk szerint pénteken fejeződik be és szombaton a delegáció több tagja elhagyja Budapestet.

Budapest, márc. 18. Giuseppe Cianchini a népszövetség tanácsa által Magyarországra küldött bizottság olasz tagja ma délután elutazása előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Budapestről való elutazásom előtt különös súlyt helyezek arra, hogy kijelentsem, mennyire meg voltam hatva attól a szíves fogad-

tatástól, amelyben szép országuk összes hivatalos és nem hivatalos köreiben részesültem. Munkáinknak az a célja, hogy Magyarországnak mindazok után a megpróbáltatások után, amelyeken keresztül ment, egy boldogabb jövőt biztosítsunk. Nagyon fontos volna, hogy azok a javaslatok, — amelyeket Bethlen a nemzetgyűlés elé fog terjeszteni, minél hamarabb fogadtassanak el. Így a külföldnek is bizonyosságot szolgáltatnának arra, hogy országuk kész mindazokat a terheket a kölcsönért viselni, amelyek a mindnyájunk által kívánt jobb jövőnek elérésére nélkülözhetetlenek. Mindig örömmel fogok visszaemlékezni fővárosuk szépségeire, gyönyörű fekvésére s a viszontlátás reményében bucsuzom.

Olaszország nem látja szívesen a román királyt.

Bukarest, márc. 18. Ferdinánd román király és Mária román királyné római utazása elé várattal akadályok gördültek. Mussolini jegyzéket intézett a román kormányhoz, a román kincstári jegyek olasz tulajdonosai nevében, közbelépve azok kifizetését kérte a román kormánytól, amde a román kormány balkezes pénzügyi politikája miatt nincs abban a helyzetben, hogy tartozásait kifizethesse. Az olasz lapok többször foglalkoztak ezzel a kérdéssel, sőt célzást tettek arra, hogy a román királyi pár látogatásának jobb volna elmaradni, amíg ezek a pénzügyi kérdések elintézését nyernek. Most Mussolini jegyzéket intézett a román kormányhoz és rámutat az olasz lakosság elégedettségére és aggodalmát fejezi

ki, hogy ez az elégtelenség elhomályosítja a román királyi pár látogatásának ünnepélyes hangulatát.

A román királyi pár esetleg még is megteszi a római utazást inkognitóban, hogy a pápát megáldogassa.

Az egységespárt Zsitvai Tibort jelölte a nemzetgyűlés alelnöki tisztjére.

Budapest, márc. 18. Az egységes párt ma este fél 9 órakor Eszterházy Club helyiségében Almásy László elnöklésével pártértekezletet tartott, amelyen Bethlen István miniszterelnök s a kormány többi tagjai is megjelentek.

Az értekezlet a megüresedett nemzetgyűlési alelnökség tisztjének a betöltésével foglalkozott és egyhangulag Zsitvai Tibor dr. megválasztása mellett foglalt állást.

Gerbaud, Floris stb.
Dessortek, szerenosi csokoládék
legelősebb árban
Csemege üzletben
Hungária kávéház mellett
Piac-utca 55. szám alatt.

Kifogástalanul
fest
mos
tisztít
Hrabéczy
Széchenyi-utca 18.
Telefon : 3-23.

Makói dughagyma

fehérbárcás lucerna mag
kékkő, raffia
legjutányosabb beszerzési forrása a
Csanak József KRT.
fűszerüzlete.
Telefon 70.

— Attörték az olaszok a frontot,
— jajveszékelt az egyik.

— A bolgárok elárulták ügyünket és az ántánt hadserege közeledik a Szávához. — kiabálta a másik.

— Nyiltan forradalomra készülődnek a budapesti utcán. — mondta a harmadik.

Es Wekerle egy té-kép felé hajlva festett. Mosolyogva intette le a zajongókat.

— Sohasem volt úgy. — vetette oda tréfásan. — hogy sehogysem lett volna. Hagyjatok, mert fontos dolgot végzek most. Ki akarom kerekíteni a vármegyéket. A nagyokat megkurtitom, a kicsiket megnövesztem.

Es rajzolta tovább a térképet. — Eppen Nagyküküllő és Kisküküllő megvételét igazította a térképen. Sajátkezűleg festvén sárga színűre Kisküküllő és zöld színűre Nagyküküllő határait.

A király a forradalom előtti este kinevezte miniszterelnökévé Hadik János grófot. Kinevezte délután hat órakor és este kilenc órakor már fel lázadtak a kaszárnyák, felekedtek a forradalomra a rendőrség, éjszakára elfoglalták a lázadók a postát, közhivatalokat és katonai parancsnokságokat.

A tábornokok, miniszterek, parancsnokok mind Hadikot keresték, hogy adjon parancsot. Hiába keresték. Végre kiderült, hogy testvére, Hadik Endre gróf lakására ment titokban. Próbálták bejutni hozzá, te-

lefonálni. Nem lehetett. A telefont kikapcsolták és a palotába senkit sem eresztettek be. A portás ráfordmedt a látogatókra.

Végre Vázsonyi még is kapott köz-zá összeköttetést és amikor izgatottan informálni akarta, Hadik idegesen rászólt:

— Rémlátások! Hagyjatok dolgozni; mert most csinálom a kormány-programmot.

Azzal megszünt az összeköttetés és a miniszterelnök csak másnap reggel, miután megcsinálta a programját és ki is aludta magát, tudta meg, hogy míg ő elzárkózott: le is zajlott a forradalom, az már el is söpörte őt programjával és rendszerével együtt.

Amikor felülkerekedett a forradalom, hívei rátámadtak Károlyi Mihályra, hogy rögtön menjen fel a Várba és követelje József főhercegtől, aki akkor a királyt helyettesítette, hogy adja át neki a hatalmat.

Károlyi előbb szabadkozott, aztán nagynehezen beleegyezett:

— Jó, de előbb hazamegyek. — mondta.

— Miért?

— Hát csak nem mehetek — felelte sértődötten — öfelsége elé borotvátlanul és más ruhában, mint frakkban?!

Bizony, a forradalmi vezérséghez akkor még frakk kellett és simára borotvált arc.

Harding nem tartja eleendőnek a Magyarország-nak megállapított kölcsönt

Páris, március 18. Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint Harding, akit Magyarország népszövetségi pénzügyi ellenőrének szemeltek ki, azért nem hajlandó erre a szerepre vállalkozni, mert nem tartja megfelelőnek Magyarország rendelkezésére bocsátott külföldi segítséget ahhoz, hogy a szanálás munkája eredményes legyen.

Ferdinándy Gejza halála.

Budapest, március 18. Hidasnémeti Ferdinándy Gejza dr., nyugalmazott honvédelmi államtitkár, egyetemi címzetes nyilvános rendes tanár, az Akadémia levelező tagja, a Lipóterend lovagja, a polgári hadi érdemkereszt II. osztályának tulajdonosa, hosszas szenvedés után, március hó 15-én, este Budapesten meghalt. — Ferdinándy Gejza 1864-ben született Kassán. Közzolgalmi pályáját, mint fogalmazó kezdte a honvédelmi minisztériumban. Minisztériumba lépésével egyidejűen kezdett a közjoggal tudományosan foglalkozni és első munkájával már pályadíjat is nyert. Kiseb és nagyobb monográfiái sürün következtek egymásután. — Az Akadémia Bojárj-Vigyázó-féle pályadíjat is elnyerte. 1902-ben jelent meg nagy összefoglaló munkája Magyarország közjoga címmel. Ezt követő időben a Pragmatica sanctio és háziorvények című munkája is. — Közjogi tanulmányai révén igen tevékeny részt vett az 1912. évi véderő-törvényjavaslat megalkotásában, — mely működéséért a király a Lipóterend lovagkeresztjével tüntette ki. — Tudományosan működéséért az Akadémia 1905-ben levelező tagjai sorába választotta. Egy újabb nagy összefoglaló munkája után, mely a magyar alkotmány tankönyve címmel jelent meg, nagy publicisztikai munkát fejtett ki. 1918-ban a királyi helyettes államtitkári címmel tüntette ki s ugyanezok tudományos munkásságának elismerésül, a nyilvános rendes tanári címet kapta. — Ferdinándy Gejzával a magyar tudományos közélet egyik kiváló tagját vesztette el. Egyetemi katedráján a régi magyar köznemesség szellemében beszélt és a nemzet életéből fejlődő haladást hirdette. Mint a köznemesség, ő is küzdött az oligarkia ellen és ideája a törvények védelmében élő szabadság volt. Előadásai és könyvei mind ezt a célt szolgálták. Ferdinándy Gejza temetése március hó 18-án, délután 4 órakor volt a Kerepesi-temetőben, ahol a székesfőváros adományozta díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra.

A forradalom vége felé Károlyi titokban, már tárgyalt az akkor még börtönben ülő kommunista vezérekkel. Amikor ezt Garami megtudta, nagyon nekilátozott és alaposan meg leckéztette.

— Nem olyan nagy dolog ez. — mentegetődzött Károlyi. — Hát Istenem, olyan rettenetes az, ha bekerül két kommunista a kormányba és a minisztereket népbiztosoknak nevezik!

Garami majd elhült erre és Károlyi nemsokára ezután át is adta a kormányzást a kommunistáknak.

A háboru elején felvidéki képviselők aggódtak, hogy esetleg az oroszok a Kárpátokon keresztül betörhetnek Felsőmagyarországra. Tiszta felvitte őket a bécsi hadügyminisztériumba. Itt egy tábornok fogadta őket és fölünyesen a szemük közé nevetett:

— Ugyan kérem. — és legyintett lekicsinylőleg — hát még azt sem tudják az urak, hogy a Kárpátokon áttörni teljes képtelenség?!

A felvidéki képviselők megnyugodtak. Egy hónap mulva azonban az oroszok mégis áttörték a Kárpátokon, Ungban, Sárosban, Beregben, Maramarosban, Zemplénben kószáltak és ettől fogva ők is, a mi hadseregünk is úgy járogatott át, ide-oda a Kárpátokon, mintha nem tudták volna, hogy a derék bécsi generális szerint ez — teljes képtelenség!

◆ HIREK ◆

Napi rend:

Március 19., szerda, róm. kath. és prot. József. — Napkelte 6 ó. 7 p. Napnyugta 6 ó. 9 p.

Hitelesítő közgyűlés. A városi tanács ma délelőtt Magoss György dr. polgármester elnöklése alatt hitelesítő közgyűlést tartott, amelyen a hétfői rendkívüli törvényhatósági közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

Károlyi Mihályról, az emlékiratai kapcsán sok érdekes igazságot mond el egyik pesti hírlap egy hosszabb cikksorozatban. Az utolsó cikkben a többiek közt ezt olvassuk: Ha minden forradalom célja: az eszes ember az ügyek élén, akkor az októberi forradalom a történelem muzsájának szörnyszülötte volt, a politikum szatócsok lázadása a normális intellektum ellen. Ez körülbelül helyes meglátása az igazságnak. — Igazán kár hazatérőknak szidalmazni az októberi forradalom hőseit. Nem akartak ők rosszat, csak — amint később nyilván maguk is észrevették — nem tudták, mit eslekesztek.

Meghalt Böcsi bácsi. Az egész város ismerte őt, ki régebben a ref. egyháznak, majd a prot. irodalmi társaságnak, legutóbb az ügyvédi kamarának volt nagyon sokáig hűséges eljárája. Korán elhunyt fia ref. főgimnáziumi tanár, majd Beregszászon tanfelügyelő volt. Páratlanul megbízható és szorgalmas embernek ismerte mindenki. Nagy családja maradt, kik most hosszas betegségében hűségesen ápolják. Teme-tése ma, szerdán, 19-én d. e. 11 órakor lesz, közvetlenül a Kossuth-utcai ref. templomból, hol hosszú ideig egyházi tisztelet is viselt a jó öreg Böcsi bácsi.

Előadás a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon. Márc 20. csütörtökön d. u. 5—6-ig Csörey K. egyetemi tanárság tart előadást az átöröklésről, 6—7-ig dr. Ecsedi István tanítóképző-intézet tanár folytatja előadását Debreczen városi régi történetéről. Szólani fog ez alkalommal Debreczen város és környéke településéről és azok elpusztulásáról. E közel 25 elpusztult falu romjaiból emelkedett ki a gazdag és szorgalmas Debreczen. Előadásában bemutatja Debreczen környékének régi térképét, egy pár pusztafalut kiastott alaprajzát stb. Az előadás az I. számú régi teremben lesz.

Nyomorban egy szegény hadirokkant. Tegnap este megjelent szerkesztőségünkben egy szerencsétlen ember, aki igazolta magát okmányokkal, hogy ő százezreket kereső hadirokkant, aki gége- és tüdőbaj következtében gégesorvadásban és tüdővérzésben szenved. Ruhája lerongyolódott, hiányos, az ember maga lesóványodott, összetört, beszélni nem tud, csak suttogva, nehezen löki magából az egyes szavakat. Fázik, éhezik, beteg. Szerkesztőségünk után arra kéri a jó embereket, ha van valakinek valami kis feleslege, egy régi ruhadarabja, amelyet nélkülözhet, adja neki. Eljuttatjuk, ime, a kérést a melegen érző emberi szívekhez. Kiadói hivatalunk az adományokat közvetíti.

Szalmakalap-ujdonságokban vezet a Kalapüzem, Piac-u. 9.

Fényképészeti cikkek a SPRINGER könyvesboltban

Sok ezer magyar munkás él Franciaországban.

Tizenhatezernél több magyar van Párisban.

Párisban örökké nagy szerepet játszott az internacionális világ, fikkadt szomjusággal özönlöttek ide az emberek a jó békében: látni, tanulni, boldognak lenni. — Élni! A háború berekesztette ezt az özönlést. De nemcsak az ellenséges államok részéről, nem; hiszen a németek ott álltak Verdun előtt és roppant ágyúikkal, Zeppelinjeikkel kényszerítették Páris, hogy eloltsa a vakító utca fényét, elsötétítse a pazar villanyreklámjait. A háború után új periódus kezdődött. Félénken, vagy éppen bátran megérkeztek ide az első utazók, azok, akik vágytak a nyugalomra, vagy azok, akiknek pénzük halmozódott föl a háború alatt és büszkélkedni akartak Páris-járásukkal. De rövidre a béke megkötése után újból megindultak Amerikából az óceánjáró hajók, hozták a régi és az újgazdag amerikaiakat, Angliából az angolok érkeztek és Páris idegenforgalma hatalmasabb lett, mint valaha volt.

Ez az idegenforgalom ma a francia büdzsének lényeges jövedelmét biztosít, tehát a hivatalosak szívesen látják ott az idegent. Ma azonban a helyzet, hogy Páris idegenforgalmának csak kis hányadát teszik az ugynevezett keletiek, vagy azok, akik pénzzel a zsebükben tanulni látogatják ezt a várost: többek között sokan vannak itt a világ menekültjei, akik az új korszakok üldözöttjei, vagy önkéntes kóborai.

1923 január 1-étől november 15-éig 68,686 olyan idegen tartózkodott Párisban, akik több, mint egy esztendőre kértek letelepedési engedélyt. (Ezek az itt tartózkodókat, tehát nem átutazókat jelentik.) Ez a szám 28,000-re haladja meg az 1921-ben Párisban tartózkodott idegenek számát. Ezek közül: 15,550 olasz, 1429 lengyel, 4089 svájci, 6165 orosz, 4198 belga és 3515 angol.

1923 január 1-étől november 15-éig összesen 435 embert utasított ki a rendőrség.

Párisban összesen 68 nemzetiség van képviselve.

Ötszázezere rug azoknak az idegeneknek a száma, akik egy évre kértek tartózkodási engedélyt és ismét hozzávetőleg 500 ezeren vannak azok, akik csak 1—2 hónapra jelentették be magukat.

És a párisi rendőrség körülbelül 50,000-ben állapítja meg azoknak az idegeneknek a számát, akik egyáltalában nem jelentkeztek a rendőrségen, tehát nincsenek is nyilvántartva.

Ezekből az adatokból tehát kitűnik, hogy Párisban évente majdnem másfél millió idegen ember fordul meg: és ez a szám meghaladja az elmúlt esztendő összes maximumait.

Az Orvos-Egyesület tudományos ülése. A Debreczeni Orvos-Egyesület március 20-án délután 6 órakor, a szülészeti klinika tantermében tartja IX. tudományos ülést. Targysorozat: Bemutatás. Fazekas Sándor: Szemizombénelés néhány említésre méltó esete, diagnosztikai megjegyzésekkel. Aszalós Imre: Kancsalsági műteteim. Zempléni V. Gyula: Placenta succenturiata. Köntz E.: Gyomorreseccióval gyógyult ulcus duodenalis. Előadás: Nagy Géza: Thrombopenia és essentialis thrombopenia.

A Kölesönös Segélyező-Egyet a lejárt törzsbetétkönyvecskéik és üzletrészhaszon kifizetését megkezdte. Takarékkorona betétek elfogadtnak.

Számunkra most jön a legérdekesebb és egyben legmegdöbbentőbb adat!

Párisban jelenleg több, mint 16,000 magyar tartózkodik!

És mi következik ezekből az adatokból? A párisi rendőrségnek, illetve a belügyminisztériumnak egy határozata, amely szerint revideálni fogják az eddig kiadott összes tartózkodási engedélyeket, a fölösleges, vagy gyanús személyektől megvonják ezeket az igazolványokat és ki is utasítják őket. A rendelet november végén hozták és a revízió roppant munkája már el is kezdődött.

Természetesen ez sokkal nehezebb feladat, mintsem első pillanatra látszik. Páris annyira nagy város, hogy az egyes emberek ellenőrzése igen nehéz feladat. Legtöbbször a rendőrség — és éppen a legidényvalóbb elemekkel szemben — teljesen tehetetlenül áll. A francia törvények, amelyek a legnagyobb tiszteltetben tartják az egyéni szabadságot, szintén megnehezítik az ugynevezett radikális eljárások keresztülvitelét. Minderesetre meg van a szándék és ha már a multat nem is lehet teljesen kikorrigálni, a jövőben igen körültekintők lesznek a hivatalos körök, mielőtt megadják valakinek a Carte d'Identité.

Az idevándoroltak legnagyobb zömét munkások teszik, akik Franciaországban ugyanis annyira nincs munkanélküliség, hogy — különösen két évvel ezelőtt — a gyáraknak nagy felvevőképességük volt. Szerették az idegen munkást, mert aránylag olcsón és sokat dolgozott. Így került ki Párisba, sőt Franciaország nagyobb gyárvárosiba, főként Lyonba, rengeteg magyar munkás is. A gyárak valósággal exponáltak magukat a magyar munkástömegekért, hogy a rendőrségnek ne akadályozzák meg letelepedésüket.

Ma már ez is megváltozott. Olyan nagy volt az előzőleges, hogy november vége óta senki olyanak, aki itt akarja megkeresni a kenyerét, letelepedési, vagy egy évre szóló tartózkodási engedélyt nem adnak ki. És ez alól nincs kivétel! Legyen az akár intellektuel ember, vagy kézműves: a szabályokat megtartják. A rendőrség részletes nyomozással állapítja meg mindenkiről a foglalkozását, vagyoni állapotát, megbízhatóságát és csak akkor ad ki engedélyt, — indokolt esetben — ha az illető hivatalos irásokkal kimutatja, hogy hazájából kanja a megélhetésre való összegeket és ha látják, hogy a kérelmező nem akar kenyérkeresés céljából letelepedni Párisban.

A baptista egyház új temploma. A debreczeni baptista egyház új templomot szerzett magának és azt a napokban akariák ünnepélyes keretek között felszentelni. A felszentelés után a hívek közös vacsorára gyűlnek össze, amelyen egyborjúkerül elfogyasztásra. Ebből az alkalomból az egyház vénei azzal a kéréssel fordultak a városi tanácshoz, hogy a levágandó borjú husát mentesítsék a fogvasztási adó alól. A városi tanács, tekintettel a szent célra, teljesítette a kérést és a borjú után elengedte a husfogvasztási adót a baptista egyháznak.

Hőcípők, sarcípők javítását, vulkanizálását készíttik Molnár Testvérek műszerészek, Nagytemplomnál, Telefon 7—27.

A Hortobágy tudományos felkutatására tett önkéntes megajánlások közül tévedésből kimaradt Feldmann Sándor bankigazgatóé, aki öt éven át évenként egymillió korona adománnyal járul a nemes célhoz.

Városi birtokok haszonbérleti árverése. Debreczen város gazdasági ügyosztálya március 28-án több városi birtok haszonbérletét hozza nyilvános haszonbérleti árverés alá. A haszonbérleti árverés alá kerülő birtokok a következők: a tiszai-dorogmai fűzes 20 holdas területe 3 évre; a Kóudvar nevű 265 holdas legelőbirtok a Kadarecs csárda mellett 1 évre; a sámsoni gyakorlóteréből megmaradt 79 holdas legelőbirtok 1 évre; a néhány gyár melletti gyepek terület 1 évre és végül ipartelep céljaira a Sálétrom-laktanya mögötti 3 holdas területet 12 évre. Különösen a legelőbirtokok iránt mutatkozik nagy érdeklődés a gazdatársadalom körében, úgy, hogy a város ismét magas jövedelemre számíthat a befolyó bérösszegekből.

Saját készítményű bőrdöngők, retikülök és finom bőrúruk Feuer-mann bőrdöngősnél, Piac-utca 44.

Új élet a Petőfi-dalkörben. A debreczeni Petőfi-dalkör, mely hosszabb idő óta nem tudott a gazdasági helyzet nehézségei miatt működni, március 15-én adott ismét életjel magáról, amikor is a régi hagyományokhoz hűven hazafias ünnepélyt rendezett Ipartestület dísztermében. A dalkör énekszáma után Darvas Berta érzéssel énekelte és zongorán kísérelte a „Székely asszony az én anyám” kezdetű, busongó dalt. — Gömör Zoltán hegedűszáma, majd a dalkör énekszámai után dr. Hódy Béla elnök kezében a Petőfi serleggel mondott emlékbeszédet. A műsor a Petőfi-dalkör hazafias énekszáma zárta be. A lelkes ünnepély után reggeli tartó táncmulatság következett.

Hubay Jenő Debreczenben. Hubay Jenő az állomáson a városi tanács és a Zenekedvelő Kör ünnepélyesen fogadta. Délután látogatást tett a főispánnál, polgármesternél, s Márk Endréné, majd a Zenedébe ment, a hol a tanári kar, élén P. Nagy Zoltán igazgató fogadta. Hubay Jenő legteljesebb meglepedését fejezte ki a látottak felett.

Nem szabad bérbeadni a gyógyszerárakat. A népjóléti miniszter a napokban az alispánhoz érkezett leiratában megtiltotta, hogy gyógyszerári engedélysek gyógyszertárait bérletbe kiadhassák. Éppen ezért felhívja a miniszter az alispánt, hogy ez ügyben mielőbb indítson vizsgálatot s az eredményről tegyen részletes jelentést.

A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlése e hó 23-án, vasárnap d. e. 10 órakor, az Ipartestület dísztermében taggyűlést tart. Minden tagnak fontos érdeke, hogy a gyűlésen részt vegyen, sőt akik még nem tagok, de a saját sorsukkal törődnek, azoknak is ott kell lenniük.

HERCZEG ANNA
modellházában
Piac-utca 41.

**Nő felöltők
Kosztümök
Estélyi
és Szövetruhák**

A szovjet be akarja vezetni az ezüstpénz rendszert és nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a lehetetlen, fedezetfinékül papírpénzt valami értékesebbel helyettesítse. A szovjetnek nem ez az első kísérlete ebben az irányban s valószínűleg nem is az utolsó. A szovjet már dollárokat, cservoneceket is csinált és csinálni fog sok mindent, amíg csak el nem éri, hogy rendes, fedezett, szilárd pénze legyen. De, ha jól emlékszünk, a szovjet nem ezzel indult el, mikor egy diadalmaskodó forradalom uralomra segítette. Akkor az volt a szovjet program, hogy nyomni kell a papírpénzt, addig kell nyomni, míg csak az infláció teljesen tönkre nem teszi a pénz értékét. Ezt pedig azért kell tenni, mert a kommunista felfogás szerint a mai pénzrendszer teljesen hibás, minthogy nem igazi érték-mérője a legnagyobb gazdasági értéknek: a munkának. Ennél fogva a pénzt — mondta a kommunista program — munkajegyekkel kell helyettesíteni. — Aki legtöbbet dolgozik, annak lesz a legtöbb munkajegy, tehát az lesz a leggazdagabb, míg a kapitalista államban a leggazdagabbak dolgoznak a legkevesebbet. — Ez ellen a tisztán elméleti toria ellen ma már könnyű érvelni, mert hiszen maga a szovjet buktatta meg azáltal, hogy régesrég felhagyott már minden munkajegy-álmossal és kétségbeesetten igyekszik olyan pénzt csinálni, — mint a többi kapitalista államok. Végeredményében azonban teljesen mindegy, hogy ha ezüstöt vesz Amerikától, — aminthogy szó van egy ilyen nagyszabású tranzakcióról, — teljesen mindegy, hogy az új ezüst fedezett pénzre mit írnak rá. Ráírhatják azt is, hogy öt rubel, vagy ráírhatják azt is, hogy öt óra, ami azt jelentené, hogy ez öt órai munka értéke. — Egészen bizonyos, hogy a szovjet valamelyik politikusának vagy a szovjet hadiszállítójának, több ilyen munkajegy, vagy pénz vagy nevezék akárminek, lesz a zsebében, mint a legtöbbet dolgozó munkásnak.

„Meteorban“ csütörtökön Lyoni futár, világsláger, 2 rész egyszerre. Csak felnőtteknek. Jegyelővétel.

Vizsgálati fogságban maradnak a kiemarjai esendőr-gyilkosok. Megírtuk, hogy Preinesberger Jenő vizsgálóbíró a kiemarjai esendőr-gyilkosok vizsgálati fogságba való helyezését elrendelte. Ifj. Kozma Lajos és id. Kozma Lajosné a kir. törvényszék vádtautasához folyamodtak szabadlábra helyezésük iránt, azonban a vádtautas kérelmüket minden további nélkül elutasította.

Nyilatkozat. Vékonny István Késes-utcai lakos sohasem volt pincér, — csak piccoló volt a Lókody-étteremben. Rábel József.

A zsidó főiskolai hallgatók március 22-iki műsoros estélye igen nagyszabásúnak ígérkezik. A rendkívül magas nivóju műsor, melyet alább közlünk, egymagában is elég garancia a sikerre. Műsor: 1. Fohász, Patay József verse, elmondja: Jászai Mari, a Nemzeti Színház örökös tagja. 2. a) Gottschall: Rece, templomi ének; b) Ady—Kelen: Magyar Messiások; c) Patay—Kelen: Éjféli őrjárás, éneklő: Herzog Stella hangversenyének vezetője. 3. Dr. Patai József előadása a héber költészetéről. 4. a) Goldmark: Aria a „Sába királynője“ c. operából; b) Cherin-hovszky—Engel: Volt egykor Izraelben; c) Patai—Kelen: Neila, előadja: Kálmán Oszkár, a m. kir. Operaház tagja. — II. rész. 5. Balett. Táncozók: Hajós Klári, Fehér Magda, Kardos Tusi és Révész Annus urleányok. 6. a) Zsidó népdalok; b) Puccini: Pillangó ária, éneklő: Herzog Stella. 7. a) Cherin-hovszky: Apolló szobra

előtt; b) Cherin-hovszky: Ha kérédek; c) Patai: Neila, előadja: Jászai Mari. 8. a) Löwe: Ballada; b) Verdi: Aria a „Don Carlos“ című operából, éneklő: Kálmán Oszkár. Az énekszámokat Keleonné Hirsch Rózi zongoraművész, a táncszámokat Radó Ilus urleány kíséri zongorán. A rendező-bizottság kéri a tisztelt közönséget, — hogy az előjegyzett jegyeket mielőbb kiváltani sziveskedjék.

Habaszurta magát egy asszony. Zöld Lajosné 58 éves, Vargakert, K. Tóth Mihály-utcai lakos ma délután — öngyilkossági szándékból — hasbaszurta magát. A gyorsan előhívott mentők beszállították a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették. Állapota súlyos.

Dr. Hubay Jenő március 18-iki hangversenye alkalmából.

Hubay Jenő csodálatos pályafutása a magyar lángelmék hosszú sorából is kiválik. A magyar génusz, sajnos, legtöbbször nem változatlan ragyogásban fénylő csillag, hanem üstökös, mely bevilágítja az egyforma égboltot megdöbbenés és ámulatot keltőn, de aztán hamar letűnik. Nagy magyar tehetségek sorsa ezt példázza.

Hubay Jenő is úgy tűnt fel a magyar égen, mint üstökös, jelek mutatták, hogy szervezete nem bírja a zseni túlfűtött életét, de a sors kegyelmés volt hozzá s a magyar művészet örök büszkeségére, itt maradt ragyogni, változatlan fényességben. Ritka magyar tehetség, ki élete delén túl is megőrizte a teremtő erő frissességét, akinek szülő szülő és nevető alma terem kertjében ősszel is s hegyen völgyön át szőlő gazdag szüretén át a hegedűje. Aki, mikor őszbeborul a magyar erdő fája, amikor a leggazdagabb kertjeit elrabolták, átkel hegyeken, folyókön, mint a mesebeli királyfi és varázshegedűjével az ellankadt, hitevesztett lelkekbe belesírja és beleönti az elvesztett haza utáni fájdalmat és a soha ki nem alvó reményiséget. Minden magyar művész irredenta s amit előző hatalmával nem tudunk dokumentálni, azt egybefogja s összehozza, elváhatlanul és felejthetetlenül, indevisibiliter és inseparabiliter Hubay Jenő hegedűje. Adja az Isten, hogy megérhesse határokat megnyitó és lelkeket összeforrasztó hegedűje győzedelmét!

Hubay Jenő művészete már zenetörténet. Nem lehet összemérni és összehasonlítani. Aki szeretik a külföldi példákat, akik magyar Saraseteről, magyar Wagnerrel írnak, Joachim és Wieuxtempo nevet szokták felemlíteni. Kétségtelen, Hubay művészetének gyökerei német és francia talajban gyökeresnek, de német és francia zeneirők nem egy hegedűművészről írták már azt: A francia Hubay, a belga Hubay. Annyira önálló egyéniség, hogy külön fejezet illeti meg a magyar zenetörténetben. Univerzális érték s a kis magyar föld százszorozva érzi értékét.

A Debreceni Zenekedvelők Köre fejedelmi élvezetben részesítette tagjait és a zeneértő közönséget, mikor módot adott, hogy Hubay Jenő művészetében gyönyörköd-hessék. A Kreutzer szonáta, melynek zongora részét valamikor Liszt játszotta vele, Wieuxtemp mazarika, — hol egykor az agg Wieuxtemp kísérte reszkető ujjakkal; a laborei királyi siute, — melyet maga Massenet hagszerelt, Csárdajelenetek (Hullámzó Balaton...), A fonóban, — Hubay magyar lelkéből lelkezzett darabok, melyeket senki más nem tud így hubaysan eljátszani, mind egy

részlet a zenetörténet megíratlan könyvéből. Megfogta, lenyűgözte, elragadta a közönséget, mely a varázsos szavu hegedűvel elmélázott, örült, elkomolyodott, magába szállt Schubert Ave Máriajánál templomba hitte magát.

A viharos tapsokra két ráadást is adott, köztük lübbajos magyar nótákat.

A kísérletet Szathmáry Tibor zongoraművész látta el, akinek nevével eddig kitérő sikerű koncertjeiről ismerjük. Maga az, hogy Hubay őt hozta magával a Kreutzer szonáta-hoz, a legjobbat ígerte. Az első tétel viharos heved, a második tétel megkapó lágyaságát s a finale szikrázó humorát kitérően értékelte Szathmáry, akiben vérbeli művészt ösmert meg a debreczeni közönség s akire büszkének lehetünk, mert itt nőtt fel.

Koncert előtt Magoss Katalin, a polgármester leánya, a város színeivel ékített babérágat nyújtott át a Mesternek, aki a szünni nem akaró ovációkat meghatottan köszönte meg.

A Bika nagyterme zsúfolásig megtelt, akiket politika s társadalmi ellentétek elválasztottak, — egyesítette a legnagyobb magyar hegedűs varázshegedűje.

Hangverseny után Lélay Lajosné, a Kör elnöke Hubay Jenő tiszteletére vacsorát adott, melyen Hubay Jenő, Hubay Tibor és Szathmáry Tiboron kívül részt vettek a Zenekedvelők Köre elnöksége és az intéző bizottság. A legjobb hangulatban késő éjjeli órákig volt együtt a társaság.

(dr. K. S.)

Szilárdság a nemzetközi cukorpiacon.

A világ cukorrépa-termelését az 1923—24-iki kampány során a következő becsléseket világítják meg:

	(millió mázsában)
Répacukor Európában	99.15
Amerikában	15.19
Nádcukor Európában	23
Amerikában	131.67
Azsiában	167.86
Afrikában	11.17
Ausztráliában	5.76
	431.03

Ez az előző évek világtermelésével szemben 15 millió mázsát meghaladó többlet jelent. A becslés azonban igen óvatossá teszi, hogy Kuba és Jáva nádcukor-termelését tekintve véve, a többlet valószínűleg még nagyobb lesz.

Ezzel szemben a rendelkezésre álló készletek csekélyebbek a tavalyi megfelelő időszak készleteinél, különösen Angliában, mely Európa legnagyobb cukorfogyasztó országa. — Anglia állandóan keresi a cukrot egy Cseh- és Lengyelországban, — mint a gyarmatokon, de Franciaország, Svájc és részben Németország is behozatalra van utalva. Egyébként a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében a cukorfogyasztás Európában általában megcsappant, különösen Németország a márka leomlása folytán jelentékeny mértékben volt kénytelen fogyasztását korlátozni. A cukorfogyasztás ugyancsak az Egyesült-Államokban a legnagyobb. A nemzetközi cukorpiacon beállott szilárdság is az Unióból indult ki. Az ottani cukorfinomítók részéről állandó kereslet nyilvánult meg különösen Kubai cukor iránt és ez a körülmény Anglia keresletével kapcsolatban az árak emelkedésére vezetett.

A piac további alakulása is attól függ, hogy Németországnak a cukorrépa-területének növelésére irányuló fáradozásai sikeresek lesznek-e. Cseh-Szlovákiában a cukorrépa-terület a tavalyinál 10 százalékkal nagyobbra ígérkezik. Magyarországon is, Jugoszláviában is többlettel számolnak. Románia ezidőszent még saját készleteit fogyasztja és ott május előtt aligha kerül a sor cukorbehozatalra.

FISCHER

ADOLF

ÉS

FIA

Piac-utca 61

Alapított 1877.

Angol szövetek legnagyobb áruháza.

Tavaszi ujdonságok

férfi és női gyajuszövet
különlegességekben

megérkeztek!

Legolcsóbb árban

férfi felöltők, női köpeny

„Covercoat“

Selyem fényű

„Burberry“

Francia

„Rips“

nagy választékban.

Maradékok leszállított árban!

Vételkényszer nélkül
kérjük a t. közönség
n. b. látogatását.

A korona 0.0085

Zürich, március 18. h.ó. Berlin 0.000000000130, Hollandia 214 és egy negyed, Newyork 5.80, London 24.95, Páris 29, Brüsszel 23.80, Milánó 24.60, Prága 16.71, Budapest 0.0085, Belgrád 7.10, Bukarest 3.10, Bécs 0.0081, Szófia 4.15.

100 takarékkorona = 114 korona.

A devizaközpontról ártolyamai:

Egy darab	Péns (Vétel)	Áru (Eladás)
Dollár	76860	73400
Angol font	326350	303500
Hollandi forint	22100	20950
Francia frank	3830	3950
Svájci frank	13110	13310
Éles	840	850
Cseh korona	2100	2200
Áll	406	420
Álla	3255	3355
Dinár	930	950
Német márk	—	0.006
Hungar márk	—	—
Osztrák korona	107.00	110.30
Napoleon arany	202200	—
Dán korona	11730	12100
Norvég korona	18200	18610
Svéd korona	19920	20810
Belga frank	3190	3220

A szerkesztésért felelős:
POSCH DEZSÓ.

MEGHIVÁS.

A Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank (részvénytársaság)

az 1924. évi március hó 29. napján délután 5 órakor Debreczenben Szent-Anna-utca 13. sorszám alatt levő üzleti helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek az alapszabályok 24. §-ára való hivatkozással és azon figyelemzettel hivatnak meg, hogy részvényeiket az alapszabályok 24. §-ában előírt módon és időben vagy intézetünk pénztáránál, vagy Budapestben az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár budapesti pénztárat pénztáránál (Dorottya-utca 4. sz.) kell letenniük.

Közgyűlés tárgya.

A Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank debreczeni részvénytársaságának az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár budapesti pénztárat — az előbbinek az utóbbiba leendő beolvadása útján — való egyesülése tárgyában előterjesztendő igazgatósági indítvány feletti határozathozatal.

Debreczen, 1924. évi március hó 19. napján.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK**INGYEN**

jár mindazoknak egy 10 szavas

apróhirdetés

akik április 1-től lapunkra előfizetnek.

Előfizetés

havonta

K 12,000 és akkor

joga van

egyszer

egy díjmentes

hirdetést leadni

az Egyetértésbe

Aranyat,

ezüstöt, brilliánsat. zálogcédulát és hamis fogakat vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. sz. I. emelet. 284

Borzékl

fényképészeti műterme Ferencz József-ut 38. olcsó árakban és szép kivitelű képekben állandóan vezet. 283

Tégla és eszerép

kitűnő minőségben a legolcsóbban Tóth és Sebestyén téglagyárában kapható. Városi iroda Betus József Zöldfa-utca 8. szám. 361

Tisztviselőelők

mértékutáni készítését a legjobban s pontosan elvállalja Udvarhelyi Gyula Simonffy-utca 3. Halpiac. 396

Ajánlat**Lakásesere.**

3 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, teljesen felszerelve, kamara, pincéből álló utcai lakóházat elcserélném hasonló nagyságú lakással. Cim a kiadóban. 159

Heneserek

plüss szövet, bőrvászon diványok, afrik, lőszór matracok, szalon és bőrgarnitúrák készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál. Halköz 8. Javítások jutányosáron. 162

Elsőrendű

kárpitos. Szabó József, Varga-utca 1. Szent-Anna-utca sarok. Kész-heneserek raktáron. 282

Ha

könyv- és papíráru szükségletét olcsón akarja lefedni, ne sajnálja a fáradságot **Mindenféle papíráru, üzleti és forgalmi adókönyvek nagy választékban**

Alföldi könyv- és papírkereskedés
Batthyányi-utca 6.

Könyvtárakat és egyes könyveket magas árrban vásárolok.

Szöllővessző

gyökeres, 2 éves olaszrizlíg, kisebb-nagyobb tételekben kapható a Hegedűs szőlőtelepen, Bellegező 253. sz. 387

Kladó

üzlethelyiség. Czegléd-utca 18. 395

Elsőrendű, száraz**Parkét anyag**

állandóan raktáron

Ráhrer Sándor

mezőgazdasági gépraktárban

Debreczen, Piac-utca 43.

Telefon: 962.

A Pestszentlőrinczi

Parkétygyár R.-t.

vezérképviselete.

Kereslet**Jó családból**

való fiú pincértanuló-
nak felvétetik az Angol királyi étterembe. 191

Műszerésztanulókat

fizetéssel fevelszünk Rosenberget és Hammer műszerészek, Piac-utca 8. szám. 385

Eladás**Eladó**

topolyaháló, modern ebédő, világos háló, plusz divány, Schöber-ágy, férfi garnitúr, Garderob szekrény, több butorok. Széchenyi.u. 8. 348

Eladó.

Hoffer és Sohranos Clayton Schutleworth 11 éves, 6-os, huzatos cseplőgarnitúra herefejével együtt.

Ugyanott eladó 70,000 elsőrendű cser-tégla beszállítva, napi ár mellett, 30 mázsa új beton- és épület-gömbvas különböző méretben

Értekezhetni lehet Rákóczi-utca 15. sz.

DEBRECZENI MŰKÖGYÁR**RÉSZV. - TÁRSASÁG**

ajánlja

teljesen fagymentes

SIRKŐVEIT.

Nagy választék!

Készít:

kutgyűrűt, betoncsövet, betoncserepet, betonblokkot, vasbeton koporsót és cementlapot.

Gyártelep: Fürdő-utca. 2. sz.

Telefon: 10-93.

Városi raktár KEGYES FERENC sirkő üzletében.

Kérjük mindenütt az Egyetértést!

Péterfia-utca 42. szám
TEDES J.
mért után 700,000K-tól
Egy öltöny
Nagy áresés!

Hölgyek figyelmébe!

A legújabb bécsi modellek

megérkeztek

M. NAGY MIHÁLYHOZ

Péterfia-utca 8.

Olosóbb, mint bárhol!!

Női és férfi

kalap átalakítások

a legpontosabban eszközölteknek.

Női kalap alakítások a legújabb formákra, valamint férfikalap alakítások gyorsan és pontosan készülnek

Szell Gergelyné,

Piac-utca 63. Telefon 11-11.

Az „Egyetértés” részére előfizetést elfogad a kiadóhivatal.

Megbízható, jó minőségű vásznak, siffonok, paplan clottok, mindenféle szabó kellékek harisnyák, keztyűk, rövidáruk és piperé cikkek a legolcsóbb árban

BAGI és PETRIK

rőtös és rövidáru üzletében.

Szent-Anna-utca 5. szám

Állandóan olcsó szabott árak.

Rotthmannn Tükörgyár

Csapó-utca 19. Telefon 13-01.

Harisnya különlegességek

minden fajtában

meglepő olcsón

LANTOS Csipkeáruház

KOSSUTH-UTCA 4. SZÁM.

MAYER és MOLLER

olaj, gépkenőcs és vegyipari gyár részvénytársaság BUDAPEST

debreczeni kirendeltsége Ferenc József-ut (Piac-u.) 42.

Állandóan raktáron tart Debreczen telepén minden mennyiségben és legutányosabb áron szállít: motorhajtó nyers- (gáz-) olajat, benzint, petroléumot, mindennemű gép-, motor-, motorhenger-, és gőzhenger-olajokat, gépszirt, kocsikenőcsöt és az összes kátrány-termekeket.

TELEFON: 13-34, 7-77. LEFEJTŐTELEP: 10-99.

A kirendeltség főnöke HOFFER SÁNDOR.

Orvostanhallgatók figyelmébe!

Ujdonság!

Dr. Jendrassik:

A belorvostan tankönyve

Megjelent!

II-ik kötete.

Megjelent!

Alapára: K 45.—

Kapható Méllusz könyvkereskedésben

Ferencz József-ut 26.

Mindennemű orvosi könyvek nagy raktára